

veterinària

Actualitat: La col·legiada Àgueda Pons Barro, premiada com a Veterinària de l'Any a la 3ª edició dels Premis Joan Calafat, de 'Salud Ediciones'

Actualitat: El COVIB organitza a Palma, amb l'Acadèmia Mèdica Balear, una jornada *One Health* sobre l'expansió silenciosa de la dirofilariosi

Actualitat: Jornada de benvinguda i primeres passes del grup 'COVIB Joves' per reforçar la comunicació i la vinculació amb els joves col·legiats

El Col·legi reuneix unes 300 persones en una gran celebració de Sant Francesc

DATAMARS
Pet

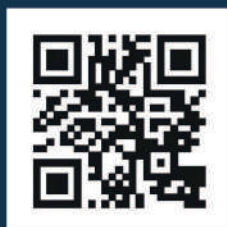
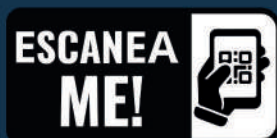

DATAMARS
Pet

Lideres de Mercado
Sinónimo de calidad

Todos nuestros productos de identificación animal son 100% Fabricados en España

Visita nuestra Web

 967 52 01 87

 619 627 087

atencioncliente@datamars.com

www.pet.datamars.es

- 4 Avepa:** Formació continuada · Congrés Nacional d'AVEPA
- 5 Seguretat alimentària:** L'anàlisi contradictòria, substituïda pel segon dictamen pericial
- 6 Opinió:** Sobre Carlos Nadal, el valor de la constància
- 7 Justícia alimentària:** La dieta planetària entra a les cafeteries universitàries
- 9 IRFAP:** Efecte de l'enriquiment ambiental físic sobre el creixement de *Scyllorhinus stellaris*
- 10 Perfil col·legial:** Marcos Makowski Zamora
- 12 Entrevista:** Mar Vidal, nova incorporació del COVIB
- 13 Actualitat:** Àgueda Pons, veterinària de l'any als Premis Joan Calafat

- 14 Portada:** Celebració de Sant Francesc
- 18 Els nostres centres:** Clínica Veterinària Son Ferrer
- 20 Actualitat:** Jornada *One Health* sobre l'expansió de la dirofilariosi
- 22 Actualitat:** Neix el grup COVIB Joves
- 23 Actualitat:** Reunió amb VetWarriors · Estrenam pàgina web
- 24 Obituari:** Joan Pereyra Tur
- 25 DG Ramaderia:** Confirmat un focus de llengua blava a Mallorca
- 26 Cas clínic:** Presentat per Ricardo de Sousa (ESPEVET)
- 27 Col·legi · Art al COVIB**

El que (ens) quedarà

La celebració de Sant Francesc sempre és un bon moment per retrobar-nos, compartir experiències i recordar per què estimam aquesta professió. Enguany, tot i les males previsions meteorològiques, més de 300 persones ompliren Casa Esment en una jornada que va combinar reconeixements, emoció i companyonia. És, sens dubte, l'acte social més important del nostre col·lectiu, i ens alegra veure com, any rere any, continua sent un espai viu, obert i dinàmic.

Des de la Junta de Govern, volem valorar i agrair les mostres de suport i afecte rebudes aquests mesos. Com tothom sap (i ha pogut sentir), ha estat un any intens i complex, ple de reptes i canvis, en què hem fet molta feina per continuar avançant. La implicació de tot l'equip humà del Col·legi ha estat clau, i per això també volem reconèixer la dedicació i l'esforç de les persones que, des de la discreció i el compromís diari, fan possible el funcionament del COVIB. En aquest sentit, recentment s'ha incorporat Mar Vidal a la casa, amb l'objectiu de millorar els procediments de comunicació interna i la coordinació de les formacions, reforçant així la nostra estructura organitzativa. La coneixereu un poc més a través de l'entrevista que publicam en aquest número.

Durant la celebració de Sant Francesc també hem volgut retre homenatge a companys i companyes que han deixat empremta en la nostra professió: Bartomeu Anguera, referent i president històric del COVIB; Agustí Álvarez, pels seus 50 anys de trajectòria; així com els col·legiats honorífics i els distingits amb mencions especials. Tots ells simbolitzen la continuïtat i la solidesa d'un col·lectiu que creix i es renova sense oblidar les seves arrels.

També volem donar l'enhorabona a la Dra. Àgueda Pons Barro, guardonada recentment amb el Premi a la Veterinària de l'Any als III Premis Joan Calafat, un reconeixement merescut a la seva tasca en la conservació i millora de les races autòctones. I, per descomptat, dedicar unes paraules d'afecte a la memòria del nostre company Joan Pereyra Tur, recordat en aquestes pàgines amb estima i admiració per la seva manera d'entendre la vida i la veterinària; o a Carlos Nadal, que inicia una nova etapa després d'una trajectòria professional exemplar.

Al final, el que feim amb el cor i amb honestedat és el que realment perdura. Davant els nous reptes que ens esperen, sabem que l'objectiu és clar i el camí també: continuar treballant plegats, amb rigor, transparència i compromís, per una professió més forta, respectada i cohesionada.

veterinària 106

Edita: Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears (COVIB). **Direcció veterinària:** Jesús Martínez. **Direcció periodística:** Joan Sans (Dirkom). **Consell editorial:** Lluís Riera, Jorge Cañellas, Manuel Ruiz, Tomeu Martí i Iván Plasencia. **Fotografia:** Jaime Reina. **Maquetació:** G. Domenici. **Publicitat:** COVIB (Av. Comte de Sallent, 2, Principal A i B - Tel: 971 71 30 44/49). **Impressió:** Imprenta Mediterráneo. **Dipòsit legal:** PM-495-2013

El Comitè de Redacció recorda als col·laboradors de la revista que poden utilitzar tant el català com el castellà en l'elaboració dels seus articles. Veterinària no es fa responsable ni s'identifica amb les opinions que els seus col·laboradors expressen a través dels treballs publicats. Reservats tots els drets. Prohibida la reproducció total o parcial de qualsevol informació gràfica o escrita per qualsevol mitjà sense el permís escrit del Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears.

Hematología práctica para el día a día: Jornada de formación AVEPA en Mallorca

El pasado 27 de septiembre de 2025, AVEPA celebró en Mallorca la sesión de formación continuada titulada *"Hematología práctica para el día a día"*, impartida por el veterinario Yordan Fernández, responsable del Servicio de Medicina Interna en AniCura Imavet Referencia Veterinaria.

Durante la jornada se trataron cuestiones clave en el manejo clínico de casos hematológicos, desde el abordaje inicial de pacientes con anemia y los primeros pasos diagnósticos, hasta el estudio y tratamiento de la anemia hemolítica autoinmune. También se profundizó en la atención a animales con sospecha de coagulopatías, poniendo especial énfasis en qué pruebas solicitar, cómo interpretarlas correctamente y qué decisiones terapéuticas adoptar en cada situación.

La jornada destacó por su enfoque práctico, orientado a veterinarios de pequeños animales que buscaban aplicar estos conocimientos en la clínica diaria. También se valoró su nivel avanzado, adecuado para profesionales con experiencia que deseaban profundizar en hematología clínica.

El Congreso Nacional de AVEPA reunió en Sevilla a la vanguardia de la veterinaria de animales de compañía

Sevilla acogió del 23 al 25 de octubre una nueva edición del Congreso Nacional de la Asociación de Veterinarios Españoles Especialistas en Pequeños Animales (AVEPA), que se ha consolidado como una cita de referencia internacional en la formación veterinaria.

Durante tres jornadas completas se desarrollaron más de 120 conferencias distribuidas en siete salas paralelas, algunas de ellas de nivel avanzado para profesionales que buscaban contenidos altamente especializados.

El congreso reunió a ponentes internacionales de primer nivel, que presentaron los últimos avances científicos, clínicos y tecnológicos en un entorno profesional y colaborativo. La programación incluyó sesiones sobre medicina interna, anestesia, cirugía avanzada, dermatología, comportamiento, nutrición, oftalmología, diagnóstico por imagen y urgencias y cuidados críticos, además de simposios especializados, talleres y actividades dirigidas a auxiliares y enfermeros veterinarios.

CARÁCTER PRÁCTICO DEL CONGRESO

Uno de los rasgos más destacados del encuentro fue su marcado carácter práctico, con ponencias enfocadas tanto a la aplicación clínica como a la gestión de situaciones habituales en la práctica diaria, como los problemas de comportamiento en perros y gatos o el empleo de nuevas tecnologías en diagnóstico y tratamiento.

Todas las salas contaron con traducción simultánea, lo que facilitó el acceso al conocimiento a profesionales de diferentes países e idiomas.

El análisis contradictorio se sustituye por la figura del segundo dictamen pericial

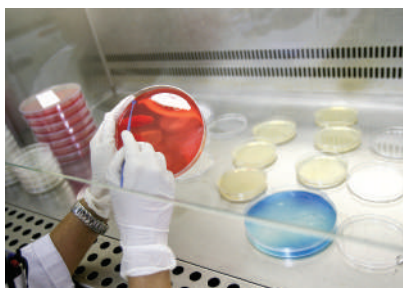
Es el mecanismo contemplado en el Real Decreto 562/2025, de 1 de julio, relativo a los controles y otras actividades oficiales realizados sobre la cadena agroalimentaria y operaciones relacionadas

El pasado 3 de julio se publicó en el BOE el Real Decreto 562/2025, de 1 de julio, relativo a los controles y otras actividades oficiales realizados sobre la cadena agroalimentaria y operaciones relacionadas. En lo que se refiere a las actuaciones de control oficial de alimentos en el ámbito de la seguridad alimentaria, deroga en su totalidad al legendario Real Decreto 1945/1983 de infracciones y sanciones en materia de defensa del consumidor y de la producción agroalimentaria.

Esta nueva norma viene a recoger los requisitos que establece la normativa europea para la realización de los controles oficiales que las autoridades competentes realizan para verificar el cumplimiento de la normativa por parte de los operadores de las empresas alimentarias. Esta norma es el Reglamento (UE) 2017/625, del Parlamento Europeo y del Consejo.

Con el anterior Real decreto, cuando un agente de la autoridad competente procedía a recoger en un establecimiento alimentario una muestra de alimentos, para análisis laboratorial, debía proceder a recoger tres muestras idénticas: una para la realización del análisis inicial, una segunda para un posible análisis contradictorio por parte del operador, para su defensa, y una tercera para un análisis dirimente realizado por la Administración si el resultado del análisis inicial y contradictorio no coincidían.

Aunque en determinadas situaciones se permitía hacer el análisis inicial y contradictorio al mismo tiempo, en un sólo acto, incluso el dirimente, el hecho de recoger tres muestras provocaba un coste adicional, un tiempo excesivo en finalizar las actuaciones y, en muchas ocasiones, disparidad de resultados entre los tres análisis. Con el nuevo Real decreto se sustituye el

análisis contradictorio y dirimente por el derecho del operador a la realización de un segundo dictamen pericial, en los casos en los que el resultado de la muestra analizada indique un incumplimiento de la normativa.

DICTAMEN PERICIAL

El segundo dictamen pericial constituye el derecho del operador a su defensa y con-

templa dos posibles actuaciones: la realización de una revisión documental acerca de cómo se ha hecho el muestreo y el análisis y, en determinados casos, incluso la realización de un segundo análisis si en el momento de recoger la muestra se recogió cantidad suficiente para ello, en los casos que la norma establece como pertinentes, adecuados o técnicamente viables.

La revisión documental, que debe ser solicitada por el operador, debe ser realizada por un perito de parte, al que la nueva norma denomina persona experta reconocida y cualificada, que debe reunir los requisitos que aparecen en el Anexo de la misma.

El segundo análisis, en el caso de que procediera, se realizaría en otro laboratorio si así lo considerara la autoridad competente, y su resultado prevalecería sobre el primero.

Más información acerca del nuevo procedimiento puede encontrarse en el siguiente enlace de la Agencia Española de Seguridad Alimentaria y Nutrición (AESAN):

https://www.aesan.gob.es/AECOSAN/web/seguridad_alimentaria/detalle/control_oficial.htm

Jesús Martínez

Veterinario del Servicio de Seguridad Alimentaria

Grupo NUZOA

Carrer de Guillem Galmés, 3 B Bxs,
07004 Palma, Illes Balears

Tlf.: 971 205 362

nuzoa.com

El valor de la constància: l'herència d'en Carlos Nadal

Enguanys s'ha jubilat en Carlos Nadal Servera, un d'aquells veterinaris que han deixat una empremta fonda a l'Administració i, sobretot, entre tots els companys que han tengut la sort de compartir feina amb ell. La seva trajectòria és la millor mostra de constància, professionalitat i bon caràcter: qualitats que l'han convertit en un referent dins la sanitat animal de les Illes Balears.

En Carlos va començar a fer feina a l'Administració fa molts d'anys, quan encara el sector ramader i veterinaris es trobava immers en canvis continus. Des d'aleshores, ha passat per distintes responsabilitats i territoris: primer a l'àrea de Salut, després va passar per les oficines comarcals i, finalment, com a cap de la Secció de Sanitat Animal. A cada lloc, la seva presència ha significat estabilitat i compromís, però també un tarannà sempre obert, proper i disposat a donar un cop de mà.

Els qui han coincidit amb ell destaquen sobretot el seu bon caràcter i el sentit de l'humor. En Carlos sempre ha sabut crear un ambient agradable, fent broma quan calia i traient ferro a les tensions

del dia a dia. Aquesta manera de ser, unida a la seva generositat professional i a l'esperit de servei, ha fet que molts companys i companyes el recordin com un suport constant, algú amb qui era fàcil treballar i compartir responsabilitats. Al llarg de la seva carrera ha hagut d'afrontar els reptes que la realitat ramadera i sanitària de les Illes ha anat plantejant. Brots de malalties, noves normatives que s'havien d'aplicar, canvis d'enfocament en la gestió sanitària... En Carlos sempre ha estat capaç d'adaptar-se amb serenitat, entenent que la professió veterinària, especialment dins l'àmbit públic, és un aprenentatge permanent. Aquesta capacitat d'adaptació ha estat clau per mantenir la confiança tant de ramaders com de companys.

També cal destacar la seva manera de viure la professió. Mai no ha estat d'alçar la veu ni de voler protagonismes, sinó de fer feina discreta, constant i ben feta. La seva figura és un exemple d'aquell tipus de veterinaris que, sense fer gaire renou, han construït bona part del sistema sanitari animal que avui tenim. La seva coherència i rigor han ajudat a afrontar situacions complicades, i el seu bon caràcter ha contribuït a mantenir un clima de companyonia i respecte dins els equips.

La jubilació d'en Carlos Nadal arriba en un moment en què la professió veterinària, tant a les clíniques com a l'Administració, es troba sotmesa a canvis accelerats i a nous desafiaments. Precisament per això, el seu exemple ens recorda la importància de no oblidar l'essència: la vocació de servei, el suport entre companys i el compromís amb la salut animal i amb la societat.

De la seva trajectòria podem aprendre moltes coses, però sobretot dues: la paciència i la humanitat. La paciència d'escoltar, de donar temps a què les coses es facin bé. I la humanitat de tractar amb respecte i empatia tant els animals com les persones, siguin companys, ramaders o ciutadans.

Amb la seva jubilació deixam enrere una etapa, però el record i la petjada d'en Carlos continuaran vius dins l'Administració i dins el col·lectiu veterinaris. Gràcies, Carlos, per tot el que has aportat i per haver estat sempre un exemple.

Molta sort i molta felicitat en aquesta nova etapa de la vida que comences!

Uns companys que et trobaran a faltar.

BUFETE ANTONIO FONT

Abogados
Economistas
Graduados sociales
Asesoría Laboral y Tributaria

Colaborador del Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears

www.bufeteantoniofont.com | La Rambla, 17. 07003 Palma

Tria amb coneixement: la dieta planetària entra a les cafeteries universitàries

Quan parlem de sobirania alimentària, sovint ens centram en el territori, en qui produeix, en com es cultiva. Però... què passa quan el que fem és senzillament asseure'ns a una taula a menjar el que hi ha? Quin paper hi tenim com a comensals? **Quin marge de transformació tenim en espais com les cafeteries universitàries?**

Amb aquesta mirada, des de **Justícia Alimentària** i la **UIB**, a través de l'**Oficina d'Universitat Saludable i Sostenible (OUSIS)**, hem impulsat una campanya de sensibilització per **posar en valor el paper de les persones consumidores** i fer arribar els principis de la **dieta planetària** als menjadors universitaris.

Una acció que, lluny d'apel·lar a responsabilitats individuals aïllades, vol contribuir a **una transformació col·lectiva** dels entorns alimentaris. Perquè el que tenim al plat no és només una qüestió de gustos o hàbits personals: **té a veure amb drets, recursos, cures i justícia global**.

LA DIETA PLANETÀRIA: UNA EINA PER REPENSAR EL SISTEMA ALIMENTARI

La dieta planetària és una proposta elaborada per científiques de diferents disciplines a nivell internacional per fer front a dos dels grans impactes del sistema alimentari actual: la crisi climàtica i les malalties vinculades a la mala alimentació.

Es basa en tres eixos:

- augmentar el consum d'aliments d'origen vegetal (llegums, cereals integrals, fruita, verdura),
- reduir el consum de carn, processats i ultraprocessats,
- i evitar el malbaratament alimentari.

Però més enllà dels números, **la dieta planetària ens interpel·la com a societat**: com cuidam el nostre cos, quins impactes té el que mengem en el territori i en altres territoris, qui guanya i qui perd amb aquest model global d'alimentació.

UNA CAMPANYA VISUAL, CLARA I AMB MISSATGES QUE INTERPEL·LEN

La campanya, iniciada aquest curs 2025-26 a les cafeteries de la UIB, pren forma a través d'una sèrie de **cartells amb missatges clars i directes**, pensats per fer-se visibles en el moment clau: **quan anam a triar què dinarem**.

Els cartells no jutgen ni prohibeixen. **No parlen del que no es pot fer, sinó del que sí es pot triar** si volem caminar cap a una alimentació més justa i sostenible. I ho fan interpel·lant, però també proposant:

● "Has consumit 3 racions de llegums aquesta setmana?"

Una crida a recuperar el valor dels llegums com a font de proteïna vegetal.

● "Demana plats frescs, bollits, al forn o al vapor"

per posar en valor les cocccions que conserven millor els nutrients i generen menys impacte.

● "Demana fruita local i de temporada"

per reconnectar amb el territori i amb el cicle natural dels aliments.

● "Evita el malbaratament alimentari: si no tens gaire gana, demana mig menú".

L'aliment que no consumim també compta."

● "Demana cafè, infusions, sucre o xocolata de comerç just".

per visibilitzar els impactes del model agroexportador i donar suport a circuits comercials més equitatius.

TRENCAR AMB LA IDEA DE CONSUMIDOR PASSIU

Aquesta campanya **no pretén individualitzar responsabilitats ni fer sentir culpa**, sinó tot el contrari: vol posar el focus en **el poder que tenim, fins i tot en entorns on aparentment no decidim res**.

A la cafeteria no cultivam, no comprem, no cuinam. Però **sí que podem triar. I aquesta tria —encara que petita— pot reforçar opcions que contribueixin a un model alimentari més saludable, just i sostenible**.

És una eina pedagògica i crítica alhora. Una manera de visibilitzar que **les eleccions individuals tenen sentit quan formen part d'un marc col·lectiu de transformació**. I que la sobirania alimentària no es construeix només als camps, també es defensa als plats.

UN PAS MÉS EN LA TRANSFORMACIÓ DELS ESPAIS UNIVERSITARIS

Amb aquesta campanya, la universitat fa una passa per repensar el seu rol com a entorn alimentari i formatiu. Perquè **no podem parlar de sostenibilitat, de justícia global o d'equitat sense qüestionar també com i què mengem**.

Per això diem que **el que tens al plat és molt més que menjar**: és territori, és treball, és clima, són cures. I fer visible aquesta complexitat en un espai tan quotidià com la cafeteria és també una forma de transformació.

B Sabadell

Professional

Cuenta
Online
Sabadell
Autónomo PRO

La cuenta
corriente
menos
corriente

24h. 365 días.

Sí, soy Autónomo.

Indicador de riesgo aplicable a todas las cuentas.

1/6

Este número es indicativo del riesgo del producto, siendo 1/6 indicativo de menor riesgo y 6/6 de mayor riesgo.

Banco de Sabadell, S.A. se encuentra adherido al Fondo Español de Garantía de Depósitos de Entidades de Crédito. La cantidad máxima garantizada actualmente por el mencionado fondo es de 100.000€ por depositante.

PUBLICIDAD

Haz una pausa y consigue hasta **620 € en un año**

2 % TAE¹

Saldo máximo 20.000 €. Hasta 400 €

+120 €

al año de tu cuota de
autónomos domiciliada²

0 comisiones, 0 condiciones

Y además... por pertenecer a tu colectivo profesional con convenio firmado en Banco Sabadell **te bonificamos el 100% de la cuota de colegiado³** del primer año, siempre que la tengas domiciliada en la Cuenta Online Sabadell Autónomo PRO.

Hasta un máximo de

100 €

Oferta exclusiva para nuevos clientes

Date de alta ahora desde el móvil.

Escanea este QR o entra en
sab.to/351509-es

1. Sin comisiones de administración ni mantenimiento. Rentabilidad indefinida que puede variar según condiciones de mercado. Ahora, rentabilidad anual del **2 % TAE** hasta 20.000 € de saldo medio conjunto de la Cuenta Online Sabadell Autónomo PRO y de las Cuentas de Ahorro Sabadell de los titulares vinculados a la misma. **Ejemplo representativo de remuneración en un año calculado para un saldo medio mensual conjunto de 20.000 €: 2 % TIN anual, 2,018 % TAE, 400 € de intereses liquidados en un año. Liquidación mensual y abono en la Cuenta Online Sabadell Autónomo PRO el día 15 del mes siguiente (o primer día hábil anterior).**

2. Abono de 30€/trimestre por dar de alta una Cuenta Online Sabadell Autónomo PRO con finalidad empresarial y mantener domiciliada la cuota de autónomos durante ese período (se incluye también a trabajadores por cuenta propia bajo el Sistema Especial para Trabajadores por Cuenta Propia Agrarios y trabajadores por cuenta propia bajo el Régimen Especial de Trabajadores del Mar). El abono se liquidará dentro de los 15 primeros días tras el vencimiento del trimestre y estará sujeto a la legislación fiscal vigente.

3. La bonificación se realizará un único año para cuotas domiciliadas durante los 12 primeros meses, contando como primer mes el de la apertura de la cuenta. El pago se realizará en cuenta el mes siguiente de los 12 primeros meses. El incentivo estará sujeto a la retención fiscal vigente.

Efecte de l'enriquiment ambiental físic sobre el creixement de *Scyliorhinus stellaris*

Vanrell-Valls, M.¹; Arechavala-López, P.²; Grau, A.^{1,3}; Aula, J.; Cortès-Pujol, M.A.^{1,2}; Valencia, J.M.^{1,3};

1. Laboratori d'Investigacions Marines i Aquicultura (LIMIA-IRFAP), IRFAP, CAIB, Unitat Associada al CSIC per IMEDEA, 07157 Port d'Andratx, Mallorca, Spain. · 2. Mediterranean Institute of Advanced Studies (IMEDEA-UIB/CSIC), Mallorca, Spain. · 3. Instituto de Investigaciones Agroambientales y de Economía del Agua (INAGEA) (INIA-CAIB-UIB), 07122 Palma de Mallorca, Balearic Islands, Spain.

INTRODUCCIÓ

Els taurons exerceixen un paper fonamental en el manteniment de l'equilibri ecològic dels ecosistemes marins. Malgrat la seva importància ecològica, els taurons es troben cada vegada més amenaçats a causa del declivi global, accelerat i generalitzat, de la varietat i abundància de la biodiversitat. Un exemple és el gatvaire (*Scyliorhinus stellaris*), catalogat com a espècie vulnerable per la IUCN a causa del descens continuat de les seves poblacions (Finucci, B et al., 2020).

Des de 2021, a les Illes Balears es desenvolupa el projecte "Petits taurons – Acció Stellaris", que té com a objectiu la cria en captivitat i la reintroducció de *Scyliorhinus stellaris* al seu hàbitat natural. El projecte compta amb la col·laboració d'institucions de la CAIB (IRFAP, DG Medi Natural i Gestió Forestal, DG Pesca) i diverses ONGs (Fundació Palma Aquarium, Mallorca Preservation Foundation, PiM, SavetheMed, SharkMed i Marilles Foundation), amb el suport de la Federació de Confraries de les Illes Balears i de Balearia.

El benestar dels taurons en captivitat és fonamental, ja que les experiències primerenques poden condicionar el fenotip conductual i afectar la supervivència després de la reintroducció. En el medi natural, aquestes experiències influeixen en respostes antidepredadors i habilitats d'orientació, però en captivitat, l'homogeneïtat de l'entorn pot limitar la flexibilitat conductual i la plasticitat neural (Salvanes, 2013). Així, els animals destinats a repoblació han de desenvolupar habilitats bàsiques de recerca d'aliment, refugi i estratègies antidepredadors (Braithwaite & Salvanes, 2010).

Per afavorir aquestes capacitats, l'enriquiment ambiental ha demostrat millorar la salut, el benestar i el desenvolupament cognitiu dels peixos. L'enriquiment físic, que consisteix a afegir complexitat estructural i heterogeneïtat als recintes, contribueix a potenciar la capacitat d'adaptació i la supervivència dels individus (Arechavala-López et al., 2022; Näslund & Johnsson, 2016).

MATERIALS I MÈTODES

Un total de 45 exemplars de gatvaire (*Scyliorhinus stellaris*) nascuts en captivitat i cedits a l'IRFAP LIMIA pel Centre de visitants del Parc natural de Cabrera (CVPNC) foren marcats amb microxips i dividits aleatòriament en tres grups de 15 individus, allotjats cadascun en un tanc de 1000 L amb control d'oxigen i temperatura (mantinguda per igual als tres tancs des de 14°C a 19°C, variació anual en condicions normals al centre). Cada tanc presentava un tipus diferent d'enriquiment ambiental estructural: algues artificials (SW – TL1) per simular la vegetació natural, rajoles ceràmiques (TL – TL2) per aportar complexitat estructural i amagatalls, i un grup control sense enriquiment ambiental (C – TL3). Els taurons foren alimentats *ad libitum* tres cops per setmana, amb una ració calculada al 5% del seu pes corporal viu. La dieta incloïa peix blau fresc, lluç, crustacis i cefalòpodes.

Seguint protocols d'anestèsia estandarditzats per minimitzar l'estrès i garantir una recuperació ràpida, els individus foren anestesiat mensualment amb MS-222 (tricaina metanosulfonat) (Martins et al., 2019) per tal de mesurar paràmetres com la longitud i el pes, i realitzar extracció de sang.

Els resultats foren analitzats mitjançant el programari estadístic R, aplicant un model lineal amb els models: (weight ~ Tank, data = df) i length ~ Tank, data = df).

RESULTATS I DISCUSSIÓ

Els resultats suggereixen que l'enriquiment ambiental té un paper rellevant en el creixement de *Scyliorhinus stellaris*.

Els resultats del model lineal indiquen un augment clar de talla i pes associat al tanc TL1, però sense diferències observables entre els tancs TL2 i TL3. Les gràfiques confirmen visualment aquests resultats, mostrant l'efecte positiu de TL1 sobre la talla i el pes (Fig.1 i 2).

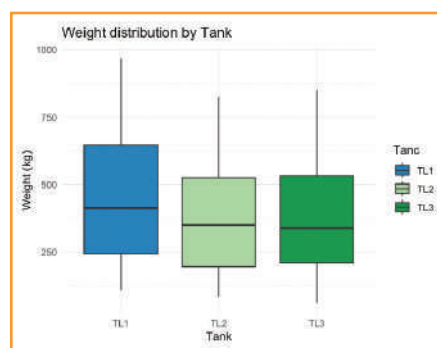

Fig. 1. Distribució del pes final a cada tanc.

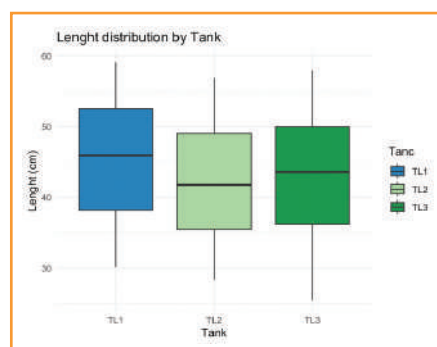

Fig. 2. Distribució de la talla final a cada tanc.

Les algues artificials (TL1) semblen afavorir el creixement, tant en pes com en longitud, en comparació amb les rajoles ceràmiques (TL2), on l'accés a l'aliment aparentment era més limitat per als individus, la qual cosa podria explicar els valors inferiors de creixement observats en aquest tractament. En el cas del grup control (TL3), el menor creixement és probablement atribuïble a l'absència de refugi, que podria haver provocat nivells d'estrès més elevats.

Actualment, s'estan processant mostres sanguínies relacionades amb l'estrès fisiològic per corroborar aquestes hipòtesis.

En conseqüència, es conclou que l'enriquiment ambiental pot contribuir positivament al benestar i al desenvolupament de *Scyliorhinus stellaris* en captivitat, afavorint un millor creixement en condicions enriquides.

Marcos Makowski Zamora, una vocación hecha forma de vida

Marcos Makowski Zamora (Bournemouth, 1976) se crió en el Port de Pollença, adonde llegó con apenas cuatro años procedente del sur de Inglaterra. Sus padres, un gallego y una mallorquina que se habían conocido allí mientras trabajaban en el sector de la restauración, emprendieron en el norte de Mallorca, frente al mar, la gestión de un restaurante que llevó a Marcos y a su hermana pequeña, Tania, a ser dos mallorquines más. Veterinario vocacional, tuvo muy claro desde pequeño hacia dónde dirigiría sus pasos. Tras licenciarse en Zaragoza, se fogueó unos años fuera antes de regresar a la isla para dar forma a su propio proyecto: la Clínica Moixica, en el Port de Pollença, y una segunda sede en Petra. Su labor en estos años refleja su manera de entender el oficio: un trabajo minucioso y constante, que ha sabido combinar a lo largo de dos décadas con su curiosidad vital y una mirada inquieta. Gran conversador, repasa en

esta charla sus orígenes, su trayectoria y su porvenir, deteniéndose en cualquier tema que se cruce en el camino. Dos páginas no dan para tanto...

La entrevista tiene lugar en un bar gallego de Pollença, casualmente, y se detiene enseguida en su apellido paterno: Makowski. Su abuelo, nacido en Polonia, combatió del lado británico y francés durante la Segunda Guerra Mundial, y conoció a su abuela —una joven gallega— en Inglaterra, en plena posguerra. De aquella unión nació su padre, Luis, en Galicia, donde la pareja acabaría estableciéndose. Los viajes de sus abuelos se repetirían, de algún modo, en sus propios padres, años después. Así, su padre co-

noció a una mallorquina del barrio de La Vileta en Inglaterra, donde ambos trabajaban y donde nacerían sus dos hijos antes de establecerse en Mallorca. Marcos recuerda que fue un niño feliz en el Port de Pollença de los años 80 y principios de los 90, un bullicioso lugar donde se entremezclaban sus amistades, el deporte y su guitarra, y donde creció con una idea muy clara: ser veterinario. "Recuerdo, ya de pequeño, tener un gran vínculo con los animales, especialmente los perros, y crecer con esa idea sólida en mi cabeza", rememora hoy.

Esa idea, junto a las ganas de estudiar fuera, le llevaron a Zaragoza, y la experiencia no le defraudó. Residió sus tres prime-

>>> No debemos olvidar que para un buen diagnóstico es esencial realizar una buena exploración física porque nos proporciona muchísima información, y eso no nos lo dará ninguna tecnología.

ros años en el Colegio Mayor Pedro Cerbuna y después cambió a piso. Conoció a algunos de sus mejores amigos, con los que hoy continúa en contacto, y maduró a nivel personal. Del ámbito académico se queda con los últimos años y con el recuerdo de que en los primeros percibió poca conexión entre las materias que se impartían en la facultad con la realidad veterinaria. También en esa época se introdujo en el trabajo clínico, haciendo prácticas tanto en la Clínica Romareda, en Zaragoza, como en Moixica, en el Puerto de Pollença, además de ejercer de camarero en los veranos para poder costearse, en parte, los estudios.

Una vez licenciado, su impulso vital lo lleva a Inglaterra, donde consigue trabajo en el *Rase Veterinary Centre - Market Rasen*, en la ciudad de Lincoln, una clínica con ocho veterinarios donde trabajó intensamente durante un año, con unos horarios interminables, pero disfrutando de una primera experiencia profesional que vivió, dice, como una oportunidad tanto laboral como económica.

Entonces regresa a España y consigue trabajo, gracias al contacto de dos compañeros de universidad, en la Asociación Nacional Amigos de los Animales, una ONG situada en Madrid que dedica sus esfuerzos y recursos a mejorar el bienestar animal. Trabajó tres años en su clínica, realizando mucha cirugía, y dando apoyo al trabajo que se llevaba a cabo en el refugio de la entidad. Este período le mantuvo en contacto con la vertiente más vocacional y 'comprometida' de la profesión.

Ya en 2006, el veterinario siente la llamada de 'sa roqueta' y regresa a Mallorca,

>>> Al final, lo importante es conservar las ganas de aprender y seguir disfrutando del trabajo.

donde -parece- no le va a faltar trabajo. "La primera opción que surge es llevar la gestión diaria y la actividad de la Clínica Veterinaria de Petra y, en paralelo, me pongo a trabajar para la ADS de ovino Pla des Pla. Luego, casi de inmediato, sale la opción de adquirir Moixica, en el Port de Pollença, y nos lanzamos a por ello junto con Ana Sancha", explica Makowski. Con 30 años, el veterinario considera que llega el momento de echar raíces en casa, y ata en poco tiempo su porvenir profesional y su vida personal, casándose con su pareja Paula.

En 2009 nace su primera hija, Martina, (tiene otra, Adela, de 2010) y deja la ADS para centrarse en las dos clínicas, en un momento de profunda transformación de la profesión, tras la crisis financiera global de 2008. Moixica y Petra fueron vendidas a Mivet en 2022, como dos negocios consolidados tras 16 años de gestión por parte de los dos veterinarios.

Profundizando un poco, y preguntado por la formación continuada en su ámbito, el veterinario mantiene que "estar actualizados es uno de los principales retos de nuestra profesión", y asiste siempre que le es posible a jornadas y congresos, al margen de cursar formaciones 'on line'. Además, sus inquietudes profesionales y su natural autodidacta lo llevan a leer y a empaparse de los últimos avances. "Tenemos unos medios que no

hace tanto ni podíamos soñar, y aprovecharlos es parte de nuestro compromiso", asegura. La conversación evoluciona hacia la IA aplicada a la veterinaria, que él valora muy positivamente a la hora de, por ejemplo, realizar diagnósticos diferenciales, pero manteniendo siempre un espíritu crítico. Makowski alude entonces a Guillermo Couto: "No debemos olvidar que para un buen diagnóstico es esencial realizar una buena exploración física porque nos proporciona muchísima información, y eso no nos lo dará ninguna tecnología". "Al final lo que nos quedará será saber tratar al paciente, hablar y ser empáticos con lo que tenemos delante... la parte humana es irremplazable", sentencia.

Su vocación no le ha impedido, en ningún caso, compaginar su actividad profesional y de gestión empresarial, con sus aficiones, convirtiéndose en un excelente administrador de su tiempo. Amante del ejercicio físico, coge la bicicleta siempre que puede, tanto por carretera como por montaña, y practica windsurf cuando se mueve algo de viento. Consciente, además, de que la vida son cuatro días, ha aprovechado estos años para viajar con la familia, ya sea yendo de safari a Namibia, haciendo senderismo por las Highlands escocesas o pasando unos días esquiendo en distintos puntos de Europa, o para visitar a los amigos de la carrera. Últimamente, ha recuperado su guitarra y su amplificador para dar cuatro conciertos con un grupo de músicos y dar rienda suelta a su creatividad.

Hoy, tras casi dos décadas de ejercicio, Marcos confiesa sentirse en un momento de serenidad, de reencuentro con la profesión desde otra perspectiva. "Vivo más tranquilo, con más tiempo para disfrutar de mi familia, para hacer deporte, para tocar la guitarra... pero sin perder el vínculo con lo que soy", explica. Con el paso de los años, dice, ha aprendido que el secreto no está solo en curar, sino en escuchar, en observar y en mantener la curiosidad que le empujó a estudiar Veterinaria. "Al final, lo importante es conservar las ganas de aprender y seguir disfrutando del trabajo", resume. Y lo deja claro con una frase que condensa toda su trayectoria y su manera de ver el mundo: "No me planteo la vida sin haber sido veterinario."

“Espero que els canvis que estem implementant siguin subtils però significatius, sempre orientats a millorar i facilitar la labor dels veterinaris”

Coneixem un poc Mar Vidal, responsable de Comunicació i Formació del COVIB des del passat mes de juliol

Qui és Mar Vidal?

Vaig néixer en el 1996 al Pla de na Tesa on he viscut gran part de la meua vida. Va ser en 2015 quan em vaig anar a estudiar a Barcelona on em vaig graduar en Màrqueting i Publicitat (doble grau) a la Universitat Abat Oliba. La meua trajectòria professional va començar a Barcelona amb diverses pràctiques a: una fundació, organització de congressos i una ONG centrada en la conservació del món marí; però l'experiència més rellevant la vaig desenvolupar a la patronal, dins del departament de PIMEC Formació i Ocupació. Allà vaig participar en la difusió de formacions i en la captació d'usuaris per als programes d'ocupació, entre moltes altres funcions dins de l'àrea de Màrqueting i Comunicació.

Com arribes al COVIB?

En total vaig passar 10 anys a Barcelona, fins que vaig decidir que ja era hora de tornar a casa i el COVIB em va donar l'empenta que em faltava. L'oportunitat va arribar quan la parella del meu cosí — la veterinària, Sílvia Melero — em va enviar una oferta de treball per a un lloc de responsable de formació i comunicació en el Col·legi. Vaig ser seleccionada entre diversos candidats i, després d'una mudança exprés, vaig començar a fer feina el 7 de juliol, tornant al meu poble d'origen, el Pla de na Tesa.

Quines seran les teves funcions al Col·legi?

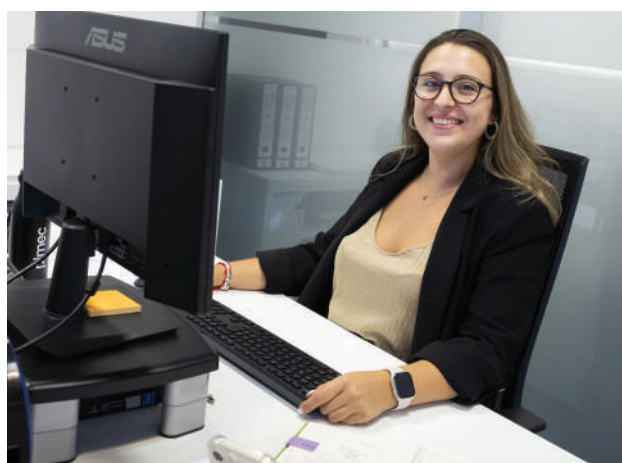
Actualment soc responsable de Comunicació i Formació. M'encarrec de gestionar les formacions amb l'ajuda de la meua companya Susana i, coordino la comunicació amb els col·legiats (gràcies a la visió global que em donen les meves companyes Marta i Cris): pàgina web, xarxes socials i enviaments de correu electrònic.

Quin és el teu objectiu, quin termini et marques per complir-lo i quins són els canvis més significatius que s'adoptaran/han adoptat des de la teua arribada?

El meu objectiu principal és la publicació de la nova pàgina web, que esper que estigui visible al públic en un futur molt proper. Des de la meua incorporació també hem treballat per unificar i reforçar la imatge corporativa del Col·legi, aplicant-la de manera coherent en tots els canals de comunicació.

Coneixies res del col·lectiu veterinari abans de la teua arribada al COVIB?

Fins a la meua arribada al Col·legi de Veterinaris, el meu contacte amb el món veterinari es limitava al que havia viscut amb les meves pròpies mascotes. No havia tingut una experiència professional en aquest àmbit, però sempre he sentit un profund respecte pels veterinaris. Soc una gran amant dels animals i va-

loro enormement que, gràcies al seu treball, els nostres companys de quatre potes puguin gaudir d'una vida sana i de qualitat. Com a anècdota personal, des de petita em fascinaven els animals i sempre vaig somiar amb ser veterinària. No obstant això, la meua por a la sang, a les agulles i el meu caràcter aprensiu van fer que aquesta vocació no fos del tot compatible, encara que la meua passió pels animals continua intacta i m'acompanya en la meua feina diària.

Duim un any complicat per al col·lectiu veterinari, amb malestar i molts de canvis. Ho has notat? Què és el que més t'ha cridat l'atenció del sector en els mesos que dus treballant amb l'entitat?

En el temps que duc en el Col·legi he pogut constatar, mitjançant notícies i a les converses amb les meves companyes i la Junta, que els veterinaris estan travessant un any complicat, amb diversos mals estats i canvis. Així i tot, confio que tot acabarà bé, de manera positiva, i en què sabrem adaptar-nos a les transformacions que se'ns estan plantejant. A més, una cosa que m'ha sorprès gratament és la diversitat de perfils professionals dins de la veterinària. Abans pensava únicament en el veterinari de clínica, però ara sé que hi ha especialistes que treballen en àrees clau com la seguretat alimentària, exercint un paper essencial en la salut pública i en la qualitat dels aliments que consumim.

Algun missatge, sense filtres, per als que ens llegeixen...

Per finalitzar, espero que els canvis que estem implementant siguin subtils però significatius, sempre orientats a millorar i facilitar la labor dels veterinaris i, sobretot, a oferir-los el millor servei possible com a Col·legi.

Águeda Pons Barro, reconocida como Veterinaria del Año en los III Premios Joan Calafat

La veterinaria menorquina Águeda Laura Pons Barro ha sido distinguida con el Premio a la Veterinaria del Año en la tercera edición de los Premios Joan Calafat, un reconocimiento que por primera vez incorpora la trayectoria veterinaria entre sus categorías. La gala de entrega se celebró el 19 de septiembre en el salón de actos del Palma Aquarium, en una edición que amplió su alcance también a la disciplina de Fisioterapia.

El galardón fue entregado por el teniente de alcalde y regidor de Medio Natural, Entornos Saludables, Mercados e Innovación del Ayuntamiento de Palma, Llorenç Bauzá, y contó con la presencia de Estrella Sintés, vicepresidenta del Colegio Oficial de Veterinarios de las Islas Baleares (COVIB), que acompañó a la premiada en este acto organizado por Salut Edicions.

Además de Pons, el jurado reconoció a otros profesionales de distintas ramas de la salud. Los galardonados fueron el Dr. Miguel Gelabert (medicina); el Dr. Sebastián Crespí (Farmacia); Antonia Pades (Enfermería); Óscar Delgado (Fisioterapia); Emilio Martínez-Almoyna (Odontología); Tófol Villalonga (Psicología). El acto reunió a numerosas autoridades y personalidades del ámbito sanitario de las Islas Baleares.

RECONOCIMIENTO COLECTIVO

En su intervención, Águeda Pons expresó su agradecimiento por el premio, que calificó como "un honor y un reconocimiento que considero no solo personal, sino también colectivo". Subrayó que el galardón representa "el esfuerzo compartido de un gran equipo, que incluye a ganaderos, criadores, asociaciones, técnicos e instituciones como el Institut de Recerca i Formació Agroalimentària i Pesquera de les Illes Balears (IRFAP), donde he desar-

rollado gran parte de mi labor". La veterinaria repasó una trayectoria dedicada a la conservación y mejora de las razas autóctonas de las Islas Baleares, destacando el paso de tres a quince razas de ganado oficialmente catalogadas, además de cinco caninas y trece agrupaciones raciales. "Con la creación de los libros genealógicos y los programas de cría, hemos asegurado la gestión de la diversidad genética y mejorado la productividad de las explotaciones", explicó.

La veterinaria destacó también la importancia del Banco de Germoplasma Animal del IRFAP, que ofrece una reserva estratégica ante los efectos del cambio climático. "Veo el futuro con entusiasmo y un compromiso renovado hacia la mejora continua; la innovación y el intercambio de conocimiento serán claves para seguir avanzando en la conservación de nuestras razas autóctonas", concluyó.

El COVIB reúne a 300 personas en una gran celebración de Sant Francesc

El acto combinó reconocimiento, unión y reivindicación en un año marcado por las dificultades y el malestar del colectivo veterinario

Ni la mala meteorología consiguió empañar el espíritu festivo y de compañerismo que marcó la celebración de Sant Francesc d'Assís, patrón de los veterinarios, organizada por el COVIB el pasado 11 de octubre en Casa Esment, en Son Ferriol. Bajo un cielo gris y entre nubes intermitentes, cerca de 300 personas se dieron cita en una jornada social que combinó reconocimiento y convivencia, y que reafirmó el valor de la profesión veterinaria en las Islas.

El acto comenzó con la lectura del juramento hipocrático, un momento solemne y simbólico que sirvió de bienvenida para los nuevos colegiados y colegiadas. A continuación, se impusieron las insignias a los recién colegiados, a los profesionales que cumplían 25 años de colegiación y al veterano Agustí Álvarez, que recibió un emotivo reconocimiento por sus 50 años de vinculación al Colegio. Las distinciones recordaron la continuidad y el compromiso de quienes, desde distintas generaciones, han contribuido al crecimiento y prestigio de la profesión. También se concedieron colegiaciones honoríficas a Toni Colom, Pere Pujol y Fernando López-Bermejo, en agradecimiento a su dedicación, trayectoria y compromiso con la veterinaria balear.

Uno de los momentos más especiales del acto fue el homenaje

a Bartomeu Anguera Sansó, presidente del COVIB entre 1977 y 2002, fallecido este año. En su memoria se proyectó un montaje fotográfico de Jaime Reina que repasó su vida y su contribución a la profesión veterinaria, recordando su papel clave en la modernización del Colegio y su impulso a la colegiación obligatoria.

RECONOCIMIENTOS Y DISTINCIONES

Durante el evento, se entregaron también dos distinciones honoríficas del COVID: una para el catedrático Lluís Ferrer Caubet, nombrado Colegiado de Honor; y otra para el Consejo Andaluz de Colegios Oficiales Veterinarios, que recibió una mención honorífica recogida por su presidente, Fidel Astudillo.

La celebración de Sant Francesc contó con una nutrida representación institucional y profesional. Entre los asistentes estuvieron el conseller d'Agricultura, Pesca i Medi Natural, Joan Simonet Pons;

el director general de Prestacions, Farmàcia i Consum, Joan Simonet Borrás; el presidente de la Organización Colegial Veterinaria (OCV), Gonzalo Moreno del Val, en su primer acto oficial tras asumir el cargo; así como representantes de numerosos colegios profesionales sanitarios, instituciones y entidades colaboradoras.

Durante su intervención, Gonzalo Moreno destacó el papel clave que desempeñan los veterinarios en la salud pública, la seguridad alimentaria y el bienestar animal, y puso en valor la necesidad de mantener la cooperación entre las corporaciones colegiales. El

nuevo presidente de la OCV asumió el reto lanzado por Ramon García minutos antes, de liderar a la veterinaria española en la defensa de sus intereses. Por su parte, el conseller Joan Simonet agradeció el trabajo del colectivo veterinario en la protección de la salud animal y humana, y reiteró la voluntad del Govern de seguir fortaleciendo la colaboración con el COVIB en políticas de bienestar animal y sanidad pública.

UNIDAD, AVANCES Y COMPROMISO

El presidente del COVIB, Ramon García, cerró el acto institucional con un discurso que combinó reflexión y orgullo colectivo. En sus palabras, repasó los avances logrados durante el último año, "un año especialmente complicado para todos", recalcó, destacando la coordinación con las administraciones públicas y la colaboración con los colegios profesionales sanitarios, y reivindicando el trabajo realizado por la entidad en una coyuntura adversa. García agradeció especialmente la labor del equipo humano del COVIB, y mencionó la incorporación de Mar Vidal, quien ha liderado con éxito la renovación de los procesos de comunicación y de la web colegial como herramienta fundamental para la comunicación con los colegiados. "El trabajo conjunto y el compromiso de todos nos permiten seguir avanzando con paso firme hacia un Colegio más moderno, útil y participativo", afirmó. El presidente hizo referencia también al proyecto COVIB Joves, una iniciativa que nace con el objetivo de dar voz a los jóvenes veterinarios y veterinarias, recoger sus inquietudes y fomentar su implicación en la vida colegial.

Tras el acto oficial, los asistentes disfrutaron de un almuerzo-cóctel. La buena gastronomía y el ambiente distendido convirtieron el momento en una prolongación natural de la jornada institucional. La tarde continuó con el tradicional sorteo de obsequios, gracias a la generosidad de las entidades colaboradoras, y culminó con música en directo y una animada sesión de DJ que acompañó la celebración hasta la llegada de la noche.

CELEBRACIÓN EN MENORCA. El 4 de octubre se celebró Sant Francesc en Menorca, con una nutrida representación de los colegiados y colegiadas de la isla. Se entregaron las insignias colegiales y se reconoció la dilatada trayectoria de Joan Bosco Pons Marqués. El acto contó con la presencia del presidente del COVIB, Ramon García.

Conduce tranquilo con nuestro seguro de automóvil

Hasta un

45% D.T.O.

Confianza

S PORQUE
somos
sanitarios

**Seguro
de Automóvil**

Nuevas coberturas y exclusivas ventajas para ti y tu familia:

Cobertura completa para tu vehículo: sustitución, valoración, accidentes, lunas y más.

Elige el seguro que mejor se adapte a tus necesidades: terceros básico, ampliado, todo riesgo, premium y más.

900 82 20 82 / 971 71 49 82
www.amaseguros.com

A.M.A. PALMA DE MALLORCA
Barón de Pinopar, 10 Tel. 971 71 49 82 pmallorca@amaseguros.com

 A.M.A.
GRUPO

 A.M.A.
agrupación mutual
aseguradora

 AmaVida
Seguros de vida para
profesionales sanitarios

 A.M.A.
Fundación A.M.A.

 A.M.A.
ECUADOR

La Mutua de los Profesionales Sanitarios...y sus familiares.

Clínica Veterinària Son Ferrer

*Voleu que els vostres col·legues coneguin com i on feis feina? Si estau interessats en que la vostra clínica surti a la revista **veterinària**, no heu de fer res més que posar-vos en contacte amb el Col·legi mitjançant la pàgina web www.covib.org*

Isabel Martorell i Francisca Martínez es conegueren per casualitat a la biblioteca de la Facultat de Veterinària de Saragossa. Immersedes en l'època d'exàmens, els últims dies del seu darrer any de carrera, durant un descans, començaren a parlar casualment de moixos i de veterinària, i acabaren trobant un bon grapat de punts coincidents entre dues persones procedents de Mallorca que estudiaven la mateixa carrera i que, estranyament, no s'havien topat abans a una bulliciosa ciutat universitària com Saragossa. Aquella conversa circumstancial va ser la llavor del que uns pocs anys més tard seria la Clínica Veterinària Son Ferrer. Isabel recorda avui que aleshores ja imaginaren poder aixecar algun dia la seva pròpia clínica, un espai que reflectís la seva manera d'entendre la professió. Perquè Isabel i Francisca no només mantingueren el contacte, sinó que també posaren totes les pedres per fer realitat aquelles xerrades i construir el seu negoci, que obrí les portes

un 18 d'abril de 1994 a un reduït local d'uns 50 m2 de la, per aleshores, humil urbanització calviatera.

Varen optar per Son Ferrer com a ubicació perquè la zona les semblava idònia ja que era un nucli en creixement, sense una oferta veterinària pròxima com la que elles volien impulsar, i s'hi establiren amb la voluntat de crear un centre arrelat a la comunitat, accessible i amb tracte proper.

Recorda Isabel que obrir la clínica no va ser fàcil, ja que varen haver de fer molts esforços per aconseguir el finançament, treballant com a visitadores mèdiques (un any ella i gairebé tres Francisca), a més de les dificultats burocràtiques amb què es trobaren a l'hora d'adquirir els corresponents permisos, que retardaren l'obertura del centre. Mentrestant, Francisca continuà com a visitadora i Isabel va fer pràctiques una temporada amb Agustí Álvarez, a més de fer feina a la Conselleria d'Agricultura i al COVIB, fent una substitució. Una vegada

FITXA

Nom: Clínica Veterinària Son Ferrer.

Títulars: Isabel Martorell i Francisca Martínez.

Adreça: Carrer de l'Àliga, 3, Son Ferrer, Calvià.

Obert des de: 18 d'abril de 1994.

Equip humà: Quatre veterinàries i dues ATV's.

Especialitats: Medicina interna, odontologia, oftalmologia, medicina felina, dermatologia, entre d'altres.

Equipament: Equips de bioquímica, hemograma, ecografia, microscopi, radiografia digital, equip d'anestèsia, equip d'urinalisi, perruqueria, etc.

oberta (el primer dia atengueren tres clients, recorda la veterinària), mantingueren una activitat continuada que les dugué a créixer i evolucionar. El que al principi era un petit espai amb recursos limitats, s'ha convertit en un centre ben equipat, amb tecnologia moderna per al diagnòstic i el tractament, i amb una cartera de pacients consolidada i fidel. La veterinària destaca especialment la confiança de les famílies de

la pròpia urbanització i altres nuclis pròxims, com El Toro o Cala Vinyes, que han anat recomanant el centre i han estat claus en aquesta trajectòria d'èxit. Un exemple d'això és que cinc anys després d'obrir, l'any 99, decidiren llogar el local del costat, que era de la mateixa arrendadora, i adherir-lo al seu, duplicant la superfície a uns 80 metres quadrats, i fent créixer, per tant, les possibilitats del negoci. La clínica està formada per una recepció/sala d'espera, des d'on es pot accedir a les dues consultes. La primera, a la dreta, és un poc més espaiosa i té accés a la perruqueria, que funciona molt bé. La segona, a l'esquerra, és *cat lovers*. Des d'aquesta s'entra al quiròfan, orientat a un lateral del local i amb llum natural durant bona part del dia. La clínica compta també

amb una sala, que s'empra com a magatzem i també com espai d'hospitalització. A la part posterior del local hi trobam la sala de rajos i un vestuari per al personal.

Actualment, el projecte compta amb un equip multidisciplinari, format en diferents especialitzacions, que li atorga una major dimensió i abast als seus serveis, però sense oblidar que es tracta d'un centre de barri i proximitat. A més de les dues sòcies, hi ha dues veterinàries més (Esther Picó, des de 2005, i Nina Guilà, incorporada aquest mes d'octubre, i en procés d'acreditació en medicina interna), i dues auxiliars: Susana López i Martina Pisarcikova. Cal destacar que Francisca Martínez des de 2015 fa feina també a la Clínica Amics de Sóller, de la que n'és cotitular, i no passa tant de temps a Son Ferrer. La clínica obre de dilluns a divendres en horari de matí i horabaixa, i els dissabtes al matí, entre les 10.30 h i les 13.30 h.

Isabel parla dels moixos, el vincle que uní les primeres converses entre sòcies a començaments dels 90, destacant l'augment de casuística de medicina felina respecte a uns anys enrere. Destaca, en aquest sentit, la bona feina feta per l'Ajuntament de Calvià

amb les colònies i amb diferents campanyes de conscienciació per a la vacunació, identificació i esterilització de moixos, al marge dels efectes que hagi pogut tenir la Llei de Benestar Animal de 2023. I parlant de lleis, Isabel reflexiona, per acabar, sobre la situació de malestar que ha provocat en el sector la legislació sobre medicaments veterinaris: "S'ha creat una situació molt incerta perquè a la majoria de les farmàcies no hi ha els medicaments que prescrivim, el que provoca que els tractaments s'acabin descontrolant. La meua opinió és que els veterinaris hauríem de poder dispensar els medicaments

en la quantitat necessària per al tractament, com a la majoria de països europeus. El que no pot ser és l'actual situació amb retards i malentesos a l'hora d'obtenir els medicaments per part dels tutors, un fet que acaba en una mala atenció sanitària".

La de la CV Son Ferrer és la història d'una amistat nascuda a la universitat que, amb constància i passió, es va convertir en un projecte professional sòlid que representa no només un servei imprescindible per als veïns del municipi de Calvià sinó també un exemple de com la vocació i el treball compartit poden fer realitat un somni.

El COVIB y la Academia Médica Balear analizan en Palma la expansión de la dirofilariosis desde la perspectiva *One Health*

El Colegio Oficial de Veterinarios de las Islas Baleares y la Academia Médica Balear celebraron el pasado 18 de septiembre, en la sede del Colegio de Médicos de Palma, una jornada *One Health* dedicada a la dirofilariosis, una enfermedad parasitaria que afecta principalmente a perros y gatos y que también representa una amenaza para la salud humana.

El encuentro, que contó con la asistencia de profesionales de la medicina y la veterinaria, tuvo como objetivo promover una visión conjunta de la salud y abordar los retos comunes que plantean las zoonosis. La jornada se estructuró en dos conferencias principales.

La primera, titulada "Dirofilariosis: una zoonosis en expansión infradiagnosticada", fue impartida por el Dr. José Alberto Montoya, catedrático de Medicina y Cirugía Animal en la Universidad de Las Palmas de Gran Canaria. Montoya analizó la expansión silenciosa de la enfermedad en las últimas décadas, vinculada al cambio climático y a la presencia prolongada del mosquito transmisor. "El mosquito está activo prácticamente todo el año, lo que amplía el periodo de transmisión y obliga a reforzar las medidas preventivas", señaló.

La segunda ponencia, "Más allá del perro: la dirofilariosis como amenaza para la salud humana", corrió a cargo del Dr. Javier Murillas, jefe del Servicio de Medicina Interna del Hospital Universitario Son Espases, quien abordó las implicaciones médicas y los posibles riesgos para las personas.

Ambos ponentes coincidieron en destacar la baja concienciación de los propietarios de animales respecto a la prevención.

Desde el COVIB se subrayó la importancia del papel de los veterinarios como educadores y agentes de salud pública, esenciales para fomentar la prevención y el diagnóstico precoz. La institución insistió en que avanzar hacia un modelo preventivo conjunto entre veterinarios y médicos es fundamental para proteger la salud tanto animal como humana.

Montoya: “Menos del 25% de los tutores protege a sus perros en zonas endémicas, y más del 70% desconoce que vive en una de ellas”

riesgo: “En zonas como Baleares o Canarias, los mosquitos están presentes prácticamente todo el año, lo que alarga el periodo de transmisión y obliga a reforzar las medidas preventivas”.

El veterinario describió los síntomas más habituales. En los perros, principal hospedador del parásito, la enfermedad afecta al sistema respiratorio y cardíaco. “Empiezan con tos, fatiga y cansancio; si no se diagnostica a tiempo, puede derivar en insuficiencia cardíaca y ser mortal. En los gatos, el proceso es más complejo y a menudo se confunde con asma felina, aunque un solo gusano puede causar la muerte del animal. En humanos, los casos son raros y no suelen ser mortales, pero pueden provocar nódulos cutáneos, pulmonares o incluso oculares”.

Tras su intervención en la jornada ‘One Health’, el Doctor Montoya atendió a algunos medios de comunicación locales para trasladar a la ciudadanía algunas consideraciones sobre la dirofilariosis, como sus causas y cómo puede afectar a los animales o a las personas. El veterinario se mostró muy didáctico en sus respuestas.

“Conocida como enfermedad del gusano del corazón, está causada por un nematodo que parasita principalmente a perros y gatos, aunque también puede afectar a los humanos. Es una enfermedad parasitaria que se transmite exclusivamente a través de la picadura de mosquitos, nunca por contacto directo”, destacó el Dr. Montoya, subrayando que las condiciones climáticas del Mediterráneo favorecen la proliferación de estos vectores. Según el profesor, el cambio climático está ampliando los periodos de

Montoya insistió en la importancia del enfoque *One Health*, que promueve la colaboración entre médicos y veterinarios en la lucha contra las zoonosis. “Esta enfermedad demuestra la necesidad de trabajar conjuntamente, porque la salud de los animales y la de las personas están íntimamente relacionadas”, explicó.

Uno de los aspectos más preocupantes, señaló, es la baja concienciación de los propietarios. “Menos del 25 % de los tutores protege a sus perros en zonas endémicas, y más del 70 % desconoce que vive en una de ellas”, advirtió. Para el experto, la prevención es la clave: mantener a los animales desparasitados, vacunados y con revisiones periódicas evita el contagio entre mascotas y también el riesgo para las personas.

Uranochip® ahora es
GALILEO
pet finder®

Pequeño tamaño, grandes ventajas

Galileo Nano es el microchip más pequeño del mercado, ideal para la identificación de gatos y animales exóticos

Tamaño aguja 15G
1.4 mm de diámetro (Petite)

Tamaño aguja 16G
1.25 mm de diámetro (Nano)

Aguja siliconada (15G y 16G)

Imagine
animal health
a Novartis company

Presentada la iniciativa COVIB Joves

El COVIB ha posat en marxa la nova iniciativa COVIB Joves, un projecte nascut amb la voluntat d'apropar el Col·legi a les noves generacions de veterinaris i veterinàries, escoltar les seves inquietuds i fomentar la seva participació activa dins la institució.

La proposta parteix d'una idea de Carme Garcia, que després de dos anys de feina a França va fer la proposta d'impulsar un espai propi per als joves col·legiats, inspirant-se en experiències similars que havia conegut. Amb la col·laboració de Clàudia Nadal i Héctor Prósper, i el suport del Col·legi, la iniciativa ha començat a fer les primeres passes.

El projecte es va donar a conèixer en una primera jornada oberta als joves professionals, celebrada el 2 d'octubre a la seu col·legial. La trobada va servir per presentar els objectius del grup i compartir idees sobre com millorar la comunicació, la representació i el paper dels joves dins el COVIB. La sessió va finalitzar amb un aperitiu de benvinguda, pensat per afavorir la proximitat, el diàleg i la creació de vincles entre companys i companyes. El COVIB confia que aquesta iniciativa vagi guanyant pes i participació en properes edicions, convertint-se en un espai de trobada i intercanvi per als joves professionals que representen el futur de la professió.

El COVIB y VetWarriors estrechan lazos para fortalecer la profesión veterinaria

El COVIB y la asociación VetWarriors celebraron a principios de octubre una reunión muy positiva en la que se abordaron los principales retos y oportunidades del presente y futuro de la profesión veterinaria. En el encuentro, celebrado en la sede colegial, participaron Laia Sabat, presidenta de VetWarriors, junto con Ramon García, presidente del COVIB, y Ana Sancha, vicesecretaria de la junta de gobierno.

La reunión permitió establecer un marco de diálogo constructivo entre ambas entidades, que coincidieron en la necesidad de dignificar la profesión, impulsar el papel del veterinario en el modelo *One Health* y reforzar la colaboración institucional y la comunicación dentro del sector.

Entre los temas tratados figuraron la mejora de la normativa vigente, la reducción del IVA veterinario y la importancia de unificar esfuerzos para lograr avances sostenibles que repercutan de forma positiva en los profesionales y en la sociedad.

Desde el COVIB se destacó la excelente disposición de VetWarriors y se reafirmó el compromiso del Colegio de seguir trabajando desde el consenso, la mediación y la cooperación con todas las entidades que comparten la defensa de la profesión veterinaria y su reconocimiento social.

El COVIB estrena su nueva página web

El COVIB ha puesto en marcha su nueva página web: www.covib.org (el mismo dominio anterior), una herramienta renovada que mejora tanto la imagen institucional como la comunicación con los colegiados.

El nuevo portal incorpora un diseño más moderno, intuitivo y funcional, con una estructura que diferencia claramente la zona pública y la zona privada, pensada para facilitar el acceso a los servicios colegiales. Entre las principales novedades

destacan la sección de actualidad, que agrupa noticias, notas de prensa y hemeroteca, así como los apartados de formación y eventos, que permitirán seguir de cerca la actividad del Colegio y las oportunidades de actualización profesional.

BREVES

Recogida de firmas de la ILP del medicamento veterinario

La Organización Colegial Veterinaria (OCV) mantuvo el 7 de octubre su primera reunión con el comité de crisis para establecer una hoja de ruta común para los próximos meses y reforzar la colaboración entre ambas partes, especialmente en la recogida de firmas de la Iniciativa Legislativa Popular (ILP) del medicamento veterinario. El presidente de la OCV, Gonzalo Moreno, acompañado por el vicepresidente, Miquel Molins, destacó la importancia de esta nueva etapa marcada por el diálogo y la cooperación. Durante el encuentro, explicó que el procedimiento legal de la ILP se encuentra ya finalizado desde el punto de vista administrativo y que el texto se presentará próximamente en el Congreso de los Diputados. Posteriormente, se iniciará la recogida de firmas, tanto en papel como en formato electrónico, con el apoyo de los 52 colegios provinciales y del propio comité de crisis.

CEVE anuncia movilizaciones para mantener la presión política y social

La Confederación Empresarial Veterinaria Española (CEVE) ha anunciado un calendario de movilizaciones entre octubre y diciembre para reclamar la derogación del Real Decreto 666/2023 y retomar las reivindicaciones históricas del sector. Según su presidente, Sebastià Rotger, las negociaciones con el Gobierno "no han dado resultados" y es necesario mantener la presión política y social. Las acciones incluirán una cacerolada en Madrid el 22 de octubre, una "clínica al aire libre" en Barcelona el 9 de noviembre y una pitada ante el Congreso en diciembre. Las protestas se enmarcan en la Iniciativa Legislativa Popular (ILP) promovida por CEVE para permitir la dispensación directa de medicamentos veterinarios.

A la memòria de Joan Pereyra Tur

Quan un company ens deixa, es crea un buit en la nostra vida. Si se'n va abans d'hora i a més de company és amic, aquest buit és immens... i és que recentment tot el col·lectiu veterinari d'Eivissa i Formentera ha quedat molt afectat per la trista notícia de la pèrdua d'en Joan Pereyra.

Volem fer-li un petit i sincer homenatge, ben merescut per la seva trajectòria professional i humana.

En Joan va cohesionar tots els companys amb el seu carisma, i ho va fer d'una manera natural, ja que sempre estava disposat a donar una mà, que oferia de manera franca, a tot qui li demanava.

Amb la seva humilitat tan característica va anar avançant en molts i diversos camps: pioner a Eivissa en traumatologia veterinària,

referent pels seus coneixements i savis consells dins el complicat món dels animals exòtics, gran coneixedor del fons marí, entusiasta de la fotografia, dels cactus, de les tortugues... una llista llarguíssima. Tot això, ho va aconseguir per ell mateix, sense gairebé disposar de temps per la seua dedicació diària a la clínica de petits animals.

Tenia una manera especial i captivadora d'explicar-te curiositats de qualsevol cosa que es mogués o existís a la natura i d'aquesta manera tan característica, feia que acabessis estimant tot allò que et contava i que tan bé coneixia.

Fa pocs anys va deixar d'exercir com a veterinari clínic i va dedicar molt de temps a estudiar i fotografiar el món marí, ràpidament va destacar en l'estudi dels opistobranquis, afició que compartia amb el seu fill Lluís, els quals van aconseguir documentar-ne més de 100 espècies diferents a Eivissa, éssers vius que sense compartir aficions com el busseig, molta gent desconeix la seva existència. El darrer projecte amb què s'havia implicat estava relacionat amb l'estudi de les poblacions de cavallets de mar a les nostres aigües, en col·laboració amb HippoDEC i Blue Life Foundation, del que n'era el pilar fonamental. En Joan documentava i feia un seguiment continu de les poblacions existents a Eivissa, era la persona que per logística més temps passava sota l'aigua i és que gairebé no podia passar un dia sense fer-ho; per això dèiem que li haurien sortit brànquies. Quan una cosa l'apassionava, no només posava totes les seves ganes, sinó que t'ho transmetia, t'ho contagiava i sempre tenies la sensació d'estar aprenent amb ell, gaudint de la seua conversa i companyia, compartint rialles i anècdotes.

Tenyorarem molt, amic *nostra*, amb la teva manera tan peculiar de treure ferro a qualsevol situació, amb les teues bromes i rialles, concloent amb aquell tan conegut per tots... vinga, endavant!!!

Joan, seràs sempre amb tots *naltros*, i et recordarem amb un afecte molt especial.

Gràcies per tot, amic!

Foto de Joan Pereyra per a Hippo Dec, projecte per a l'avaluació i conservació del cavallet de mar.

Focus de serotip 3 de llengua blava a Mallorca: situació actual i perspectives des de la visió d'Una Sola Salut

La recent confirmació d'un **focus de llengua blava (Bluetongue, BT) del serotip 3** a Mallorca ha activat l'alerta sanitària i ha tornat a posar la malaltia en primera línia de preocupació per al sector ramader i la professió veterinària. El cas es va detectar a una explotació ovina de Bunyola, amb un cens de 156 animals, i ha estat confirmat pel Laboratori Central d'Algete mitjançant proves PCR.

La llengua blava és una malaltia vírica de declaració obligatòria que afecta remugants domèstics i silvestres, especialment ovins, i es transmet a través de mosquits del gènere *Culicoides*. Tot i que **no és zoonòtica** i no representa risc per a les persones, les seves conseqüències econòmiques i productives poden ser greus i de llarg abast.

SITUACIÓ SANITÀRIA ACTUAL

Fins a la detecció d'aquest focus, Mallorca comptava amb una cobertura de vacunació molt elevada contra el **serotip 8**, que es considera sota control: un 92 % del bestiar oví i un 91 % del boví havien estat immunitzats. En canvi, **no hi havia vacunació prèvia contra el serotip 3**, i per tant la cabana ramadera és altament susceptible a aquest nou repte.

El **serotip 3** ha mostrat en altres comunitats autònomes un comportament clínic més virulent que altres variants: elevada morbiditat en ovins, mortalitat significativa i quadres d'agalàxia tant en oví com en boví. L'impacte pot ser especialment greu en explotacions lleteres, on la caiguda de producció compromet la viabilitat econòmica.

MESURES ADOPTADES

Davant la situació, la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural ha declarat **Mallorca zona afectada pel serotip 3** i ha aprovat **l'emergència sanitària animal**. Les actuacions inclouen:

- **Zona de restricció:** tota Mallorca queda afectada per limitacions en el moviment de remugants vius. Els trasllats dins l'illa o cap a altres destinacions requereixen el compliment estricte dels protocols de transport establerts: declaracions sanitàries signades pel titular, desinsectació obligatòria dels vehicles i certificacions específiques segons la destinació (escorador dins l'illa, altres CCAA o vida/reproducció). Tota la informació actualitzada es pot consultar al web oficial de la Conselleria: ramaderia.caib.es. [Accesos directes Servei de Sanitat i Benestar Animal](#).
- **Zona de màxima prioritat:** s'ha establert un radi de 10 km al voltant del focus (Bunyola, Palma, Marratxí, Esporles, Vallde-mossa, Deià, Puigpunyent, Banyalbufar, Sóller i Alaró), on es concentren esforços de vacunació immediata.
- **Vacunació contra el serotip 3:** el Govern ha adquirit un primer lot de 50.000 dosis i n'ha contractat 200.000 més per a cobrir tota l'illa. La vacunació és obligatòria en animals majors de tres mesos.
- **Vigilància clínica i laboratorial:** s'han reforçat els mostrejos i la notificació de sospites, amb implicació directa dels veterinaris de camp.

Aquest conjunt d'actuacions té com a objectiu **reduir la circulació vírica, limitar l'impacte productiu i mantenir la capacitat exportadora del bestiar balear** dins els marges actuals.

REPERCUSSIONS ECONÒMIQUES I PRODUCTIVES

La llengua blava genera:

- **Pèrdues directes:** mortalitat en ovins, descens de producció lletera, coixeses i infertilitat.
- **Costos de control:** vacunació massiva, mesures de bioseguretat i assistència veterinària.

L'experiència amb el serotip 8 mostra que una vacunació intensiva i coordinada permet recuperar la normalitat sanitària i comercial en un termini relativament breu.

EL PAPER DELS VETERINARIS

Els veterinaris tornen a tenir un rol clau:

- **Detecció i notificació precoç** de signes clínics.
- **Execució i seguiment de la vacunació** en les explotacions.
- **Assessorament tècnic** als ramaders sobre mesures de bioseguretat i gestió.
- **Formació i divulgació**, mantenint la confiança i la coordinació amb l'Administració.

UNA PERSPECTIVA D'UNA SOLA SALUT

Aquest episodi demostra la importància del concepte **One Health / Una Salut**, que reconeix la interdependència entre la salut animal, humana i ambiental.

- **Canvi climàtic i vectors:** l'augment de temperatures i la humitat variable afavoreixen la proliferació de *Culicoides*, allargant el període de transmissió i facilitant la introducció de nous serotips. Però el problema no acaba aquí: si el clima propicia més *Culicoides*, és raonable esperar també més abundància d'altres vectors d'interès per a la salut pública, com *Culex* (transmissor del West Nile Virus), o el mosquit tigre (*Aedes albopictus*), relacionat amb Dengue, Zika o Chikungunya. Per tant, un escenari que sembla limitar-se a la ramaderia té implicacions globals per a la salut humana i ambiental.
- **Fauna silvestre com a reservori:** la interacció amb remugants salvatges pot complicar el control i establir un cicle silvestre que perpetui el virus.
- **Seguretat alimentària i sostenibilitat:** la pèrdua de producció ramadera pot afectar l'abastiment local i la viabilitat d'explotacions familiars, amb conseqüències socioeconòmiques.
- **Necessitat de resposta integrada:** la gestió d'aquesta crisi no depèn només de la veterinària de camp, sinó de la coordinació amb autoritats sanitàries, ambientals i amb el propi sector ramader.

CONCLUSIONS

La detecció del **serotip 3 de llengua blava a Mallorca** és un recordatori de la vulnerabilitat del nostre sistema productiu davant malalties vectorials i del paper central dels veterinaris en la seva contenció. La resposta ha estat ràpida, amb mesures de vacunació i vigilància que haurien de permetre reduir-ne l'impacte.

Més enllà del cas concret, aquest episodi ens mostra que la salut animal no es pot desvincular del medi ambient ni de la salut humana. En un context de canvi climàtic i globalització, el repte de la llengua blava no és únicament ramader: és un exemple paradigmàtic de la necessitat de pensar i actuar sota la filosofia d'**Una Sola Salut**.

Servei de Sanitat i Benestar Animal

PRESENTADO POR ESPEVET ESPECIALISTAS VETERINARIOS

Ricardo de Sousa DVM, MRCVS, DipECVS

Displasia de codo y fisura intracondilar humeral en perros: retos diagnósticos en la práctica clínica

El codo canino es una articulación sinovial de bisagra compleja, que permite flexión, extensión y cierta supinación/pronación (**figura 1**). Las fuerzas de apoyo se reparten equitativamente entre la cabeza del radio y la zona troclear del cúbito. Cualquier alteración en el crecimiento sincrónico del radio y el cúbito puede modificar la distribución de cargas, creando una predisposición al desarrollo de patologías. Esta asincronía, común en perros juveniles de razas grandes, establece las condiciones para las incongruencias asociadas a la displasia de codo (DC).

La cojera del miembro torácico en perros jóvenes de razas medianas y grandes constituye un desafío clínico frecuente en la práctica veterinaria. Entre las causas más relevantes se encuentran la displasia de codo y la fisura intracondilar humeral (HIF). Aunque se trata de entidades distintas, ambas comparten una etiología multifactorial, un pronóstico variable y, sobre todo, dificultades diagnósticas considerables.

La displasia de codo no corresponde a una única patología, sino a un conjunto de anomalías del desarrollo articular incluyendo la fragmentación del proceso coronoide medial (FPCM, 65% de los casos), no unión del proceso ancóneo, osteocondrosis del cóndilo humeral y la no unión del epicóndilo medial. La HIF, constituye otra causa importante de cojera torácica. Se trata de una fisura localizada en el cóndilo humeral que compromete la resistencia ósea y predispone a fracturas condilares. Aunque su presentación clínica clásica se asocia a razas spaniel,

como el Springer y el Cocker americano y europeo, se puede diagnosticar en otras razas (ej. Labradores).

La radiografía convencional, aunque accesible, tiene una sensibilidad limitada, especialmente para el FPCM y HIF, donde la presencia de fragmentos es difícil de demostrar. La tomografía computarizada (TAC) ofrece mejores resultados, con sensibilidades cercanas al 90%, y es una herramienta de gran valor para la valoración de incongruencia articular y fragmentación (**figura 2**). Aun así, la artroscopia sigue siendo el estándar de oro, tanto para confirmar lesiones sutiles como para evaluar en detalle la enfermedad del compartimento medial (**figura 3**).

Tanto la displasia de codo como la fi-

sura intracondilar humeral destacan la complejidad de las patologías que afectan al codo canino. En la práctica clínica es fundamental mantener un alto índice de sospecha ante perros jóvenes de razas predispuestas que presenten cojera torácica, incluso si esta es unilateral o intermitente. El uso combinado de TAC y artroscopia permite diferenciar entre lesiones displásicas y fisuras intracondilares, ofreciendo al clínico una base sólida para plantear la estrategia terapéutica más adecuada.

En resumen, el reconocimiento temprano y la evaluación diagnóstica integral son fundamentales para mejorar el pronóstico y mejorar la calidad de vida de los pacientes afectados por estas complejas y debilitantes patologías del codo.

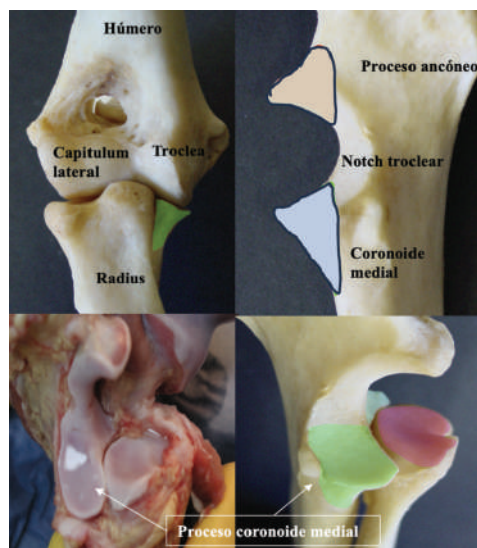

Figura 1. Anatomía ósea craniocaudal (izquierda superior) y mediolateral (derecha superior) de la articulación del codo y compartimento medial del codo (inferior derecha y izquierda).

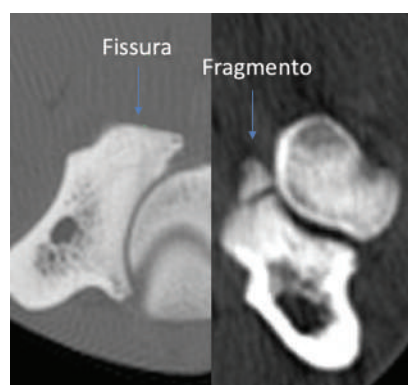

Figura 2. Imágenes de TC con cortes transversales de un codo canino con una fisura (flecha izquierda) y fractura (flecha derecha) en el proceso coronoide.

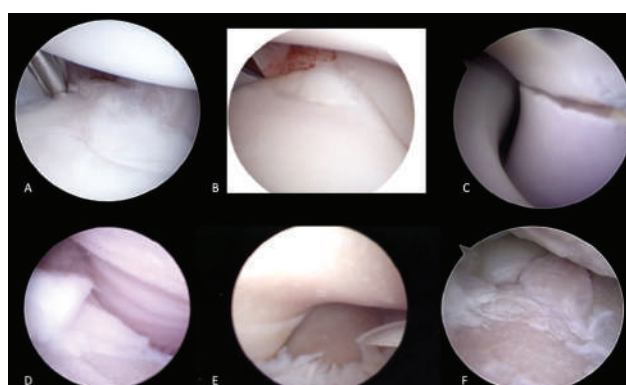

Figura 3. Imágenes artroscópicas de diferentes afecciones del codo. A) Fractura en la incisura radial del proceso coronoide. B) Fisura en la punta del proceso coronoide. C) Fisura intracondilar humeral. D) Lesiones de contacto ("kissing lesions") en el cóndilo humeral. E) Enfermedad del compartimento medial. F) Enfermedad articular terminal del codo.

COL·LEGIACIÓ

ALTES

1457 - Hanna Roszkopf

Des de l'1 de juliol de 2025

1458 - M. Antònia Vallcaneras Adrover

Des de l'1 de juliol de 2025

1348 - Clàudia Nadal García

Des de l'1 de juliol de 2025

1459 - Leonor Roses Ahn

Des de l'1 d'agost de 2025

1279 - Francisco Iniesta Medina

Des de l'1 d'agost de 2025

1460 - María del Mar López Rodríguez

Des de l'1 d'agost de 2025

1461 - Joaquín Colomina Climente

Des de l'1 d'agost de 2025

1462 - Marta Aribau Martín

Des de l'1 d'agost de 2025

1463 - Carlos García Mari

Des de l'1 d'agost de 2025

1464 - Marco Coletta Olivera

Des de l'1 de setembre de 2025

1465 - Pau Truyol Rodríguez

Des de l'1 de setembre de 2025

BAIXES

1384 - Gema Zapata Vizuet

Des del 3 de juny de 2025

1385 - Pilar de la Torre Arribas

Des del 3 de juny de 2025

1437 - Marina Montesdeoca García

Des del 12 de juny de 2025

1156 - Carmen María Garzón Gaspar

Des del 21 de juny de 2025

1316 - Elba del Pino Venticinque Peña

Des del 30 de juliol de 2025

289 - Javier Farrés Wunsch

Des del 10 de juliol de 2025

1397 - Alicia Torres Bridge

Des del 4 d'agost de 2025

1181 - Rafael Lima Sento Se

Des del 18 d'agost de 2025

384 - Gloria Silvia González Barros

Des del 31 d'agost de 2025

1244 - Bárbara Plana García

Des del 3 de setembre de 2025

CENTRES VETERINARIS

ALTA

Moicavet Serveis Veterinaris

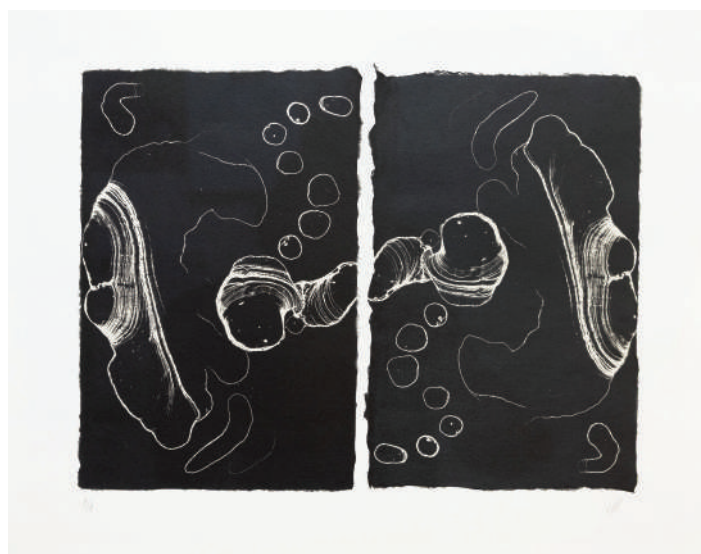
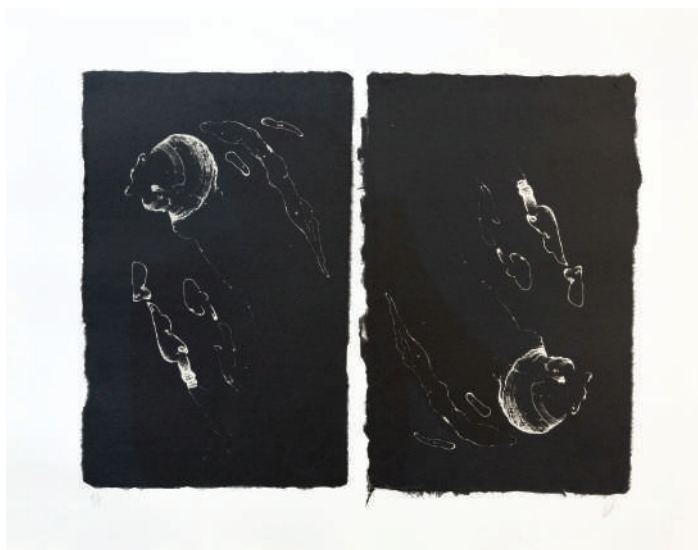
Ronda l'Oest, 95. Porto Cristo

Directora facultativa: **Sara Redondo Rifé**

TRASPÀS

Sa Riera Centro Veterinario

C/ Eivissa, 4. Palma

Director facultatiu: **Fco. Iniesta Medina**

Celia Márquez Guerrero, exposa al Col·legi

El COVIB reprèn aquest trimestre el seu compromís amb l'art contemporani amb l'exposició de dues obres de Celia Márquez Guerrero (Palma, 1994), una creadora que ha fet de la litografia un dels eixos de la seva investigació plàstica. La seva participació a la seu col·legial confirma la voluntat del comissari de les exposicions, que continua apostant per donar visibilitat a artistes joves i emergents.

Formada en Belles Arts a la Universitat de Granada, Celia Márquez Guerrero completà la seva trajectòria acadèmica amb estudis de gravat i tècniques d'estampació a l'Escola Superior de Disseny de les Illes Balears (EASDIB), on va aprofundir en els processos gràfics tradicionals i en la recerca de nous llenguatges visuals. Segons ella mateixa ha reconegut, el seu interès pel món del gravat no es limita a l'experimentació tècnica, sinó que es converteix en una eina per explorar conceptes relacionats amb la memòria, el rastre i la repetició.

El treball de Márquez Guerrero s'ha pogut veure en diversos projectes col·lectius i en iniciatives vinculades a l'escena artística balear. La seva obra juga amb les textures, els contrastos i la força del blanc i negre, aconseguint un univers plàstic molt personal.

ART AL COVIB

GLOBAL-IDENT™

XS 1.4

¿Quien es el próximo?

Yo!

Yo!

Yo!

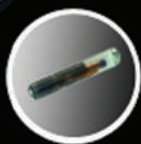
STANDARD
ISO
11784

STANDARD
ISO
11785

STANDARD
ISO
11135-1

STANDARD
ISO
11607

MICROCHIP PARA LOS ANIMALES MÁS PEQUEÑOS

- **Aguja mas fina y afilada.**
Excelente penetración cutánea.

- **inyector Ergonomico.**
Fácil manejo y aplicación.

- **Esterilización médica.**
*De acuerdo a los estandares
ISO 11135-1& 11607*

azasa

Pioneros en sistemas de trazabilidad y bienestar animal.

AZASA - Plaza de Santa Catalina de los Donados, 2 28013 MADRID TELÉF.: 915 481 806 www.azasa.es